

ÇABUKSIĞINLAR

Jean-Claude Grumberg 1939 yılında doğduğu Paris'te çalışıyor ve yaşıyor. Tiyatro ve gençlik kitapları yazarı, senarist. Kitaplarının çoğu Actes Sud tarafından yayımlandı. 2009 yılında "Molière de l'auteur" ödülünü ve *Vers toi, Terre promise*'le (Actes-Sud-Papiers) Eleştiri Sendikası ödülünü kazandı. Yayımlanan eserleri arasında *Dreyfus - L'Atelier - Zone libre* (Babel no. 314), *Les Courtes* (Babel no. 159) ve genç izleyiciler için *Le Petit Violon* (Actes-Sud-Papiers/Heyoka, 1999) gibi pek çok tiyatro oyunu bulunmaktadır.

Ronan Badel 1972'de, Bretagne'da doğdu. Arts Decoratifs de Strasbourg'dan mezun oldu. Yazar ve illüstratör olarak genç okuyuculara yöneldi. 2006'da ilk çizgi romanı *Petits Sapiens* yayımlandı. Çok sayıda illüstrasyonu arasında *Oumpapoose cherche la bagarre* ve *Billy le môme* (Thierry Magnier) ve *Émile* dizisi (Gallimard Jeunesse) yer almaktadır.

Simlâ Ongan 1972'de Ankara'da doğdu. Charles de Gaulle Lisesi'nden Bakalorya, Bilkent Üniversitesi U.Y.D.Y.O'dan Bankacılık-Finans dalında lisans derecesi aldı. Müzik ve yabancı dil atölyeleri koordinatörlüğü, yabancı dil eğitimliği ve serbest çevirmenlik yapıyor.

Jean-Claude Grumberg

ÇABUKSIĞINLAR

Resimleyen
Ronan Badel

Çeviren
Simlâ Ongan

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4661
Doğan Kardeş - 733

Çabuksığınlar / Jean-Claude Grumberg
Özgün adı: Les Vitalabri
Resimleyen: Ronan Badel
Çeviren: Simlâ Ongan

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzelti: Filiz Özkan

Grafik uygulama: İlknur Efe

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

Çeviriye temel alınan baskı: Actes Sud Junior, 2014
1. baskı: İstanbul, Haziran 2016
ISBN 978-975-08-3685-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
Sertifika No: 12334

Copyright © Les Vitalabri © Actes Sud, France 2014
Bu kitabın telif hakları Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi No: 4 Karaköy Palas Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

*Olga'ya,
Jeanne'a.
J.-C. G.*

ÖNSÖZ

Nereden çıktı bu Çabuksiğın ailesi?

Mutlu bir dönemde, yatağıma sokulup HİKÂYESİNİ talep eden küçük bir kızın, benim kızımın büyüğü etkisiyle doğdu bu aile. Pazarlar pazarları kovaladıkça sığınaklarından çıkardıkları burunlarıyla belirdi Çabuksiğınlar. Başlangıçta, tilki ve diğer yırtıcıların pençelerinden kaçmak için bir delikten diğerine atlayan bir fare ya da tavşan ailesiydiler şüphesiz.

Kızım Olga, soru, öneri, eleştiri ve düzeltmelerıyla, yazı çalışmasına aktif olarak katılıyordu. Çocuklar için yazmanın neşesini, özgürlüğünü ve ayrıcalığını ilk kez o zaman hissettim, ancak başka hikâyeleri yazmak ve yaşamakla meşgul olduğumdan, o zamanlar doğrudan gençliğe hitap etmeye cesaret edemedim. Öyle ki, Olga'yla pazarlar boyunca birbirimize anlattığımız şeylerle ilgili hiçbir yazılı iz yok. Dolayısıyla, bugünün Çabuksiğınları eskisinden çok farklı.

Bu hikâyeyi kızıma borçluyum. Hikâyeyi ona geç de olsa armağan ederken, çocuk ruhunun bu yeni Çabuksiğınları –olması gerektiği gibi– kabul ve takdir edebilecek ve eleştirebilecek olan kısmına hâlâ sahip olduğumu biliyorum. Aslında tüm yetişkinler çocukluklarının bir parçasını içlerinde taşır ve bunu

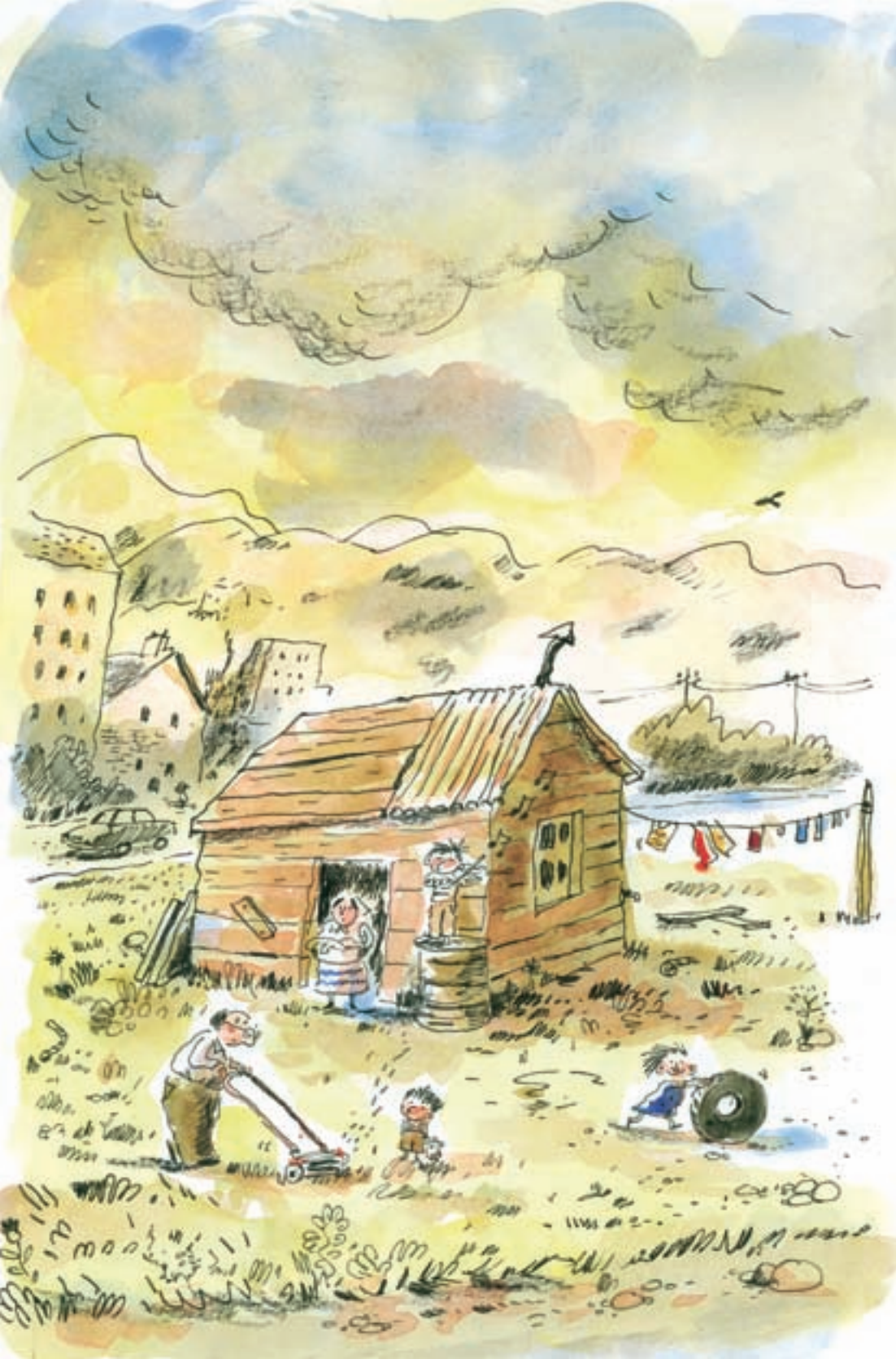
kabul edenler çocuklar için yazılan hikâyeleri mesafe koymadan takip edebilirler. Aslında bu hikâyeler aynı zamanda yetişkinler için, özellikle de *Çabuksığınlar*.

Çabuksığınlar “fare-tavşan” özelliklerini kaybettiler ne yazık ki. Belki de, seneler içinde bazı insani meziyetler kazanmışlardır diye umut etmekteyim. Bir Fars deyişine göre, bir çocuğa bir hikâyeye anlatmak için asla çok geç değildir, yüz yaşına gelse bile, özellikle de hikâyenin sonu iyiyse.

Çabuksığınların ilk bölümü bir solukta yazıldı, olması gerektiği gibi, bir pazar günü. Diğer iki bölüm, şüphesiz bir yırtıcının pençelerinden korkarak sığınmış oldukları kalemden çıkmadan önce, epey bir bekledi.

Kasım 2012-Haziran 2013

ÇABUKSIĞINLAR

Çabuksığınları tanıyor musunuz? Yok, hayır, haritalara bakmayın, eski atlaslara da, çünkü Çabuksığın diye bir ülke yok. Çabuksığınların evleri her yer ya da hiçbir yer, özellikle de hiçbir yer. Neden özellikle hiçbir yer? Çünkü bir yerde doğanlar ve sadece doğdukları yerde evlerinde yaşayanlar Çabuksığınları sevmiyorlar, hatta onların evlerine yakın yerlerde doğanlar bile sevmiyor onları. Neden? Bazıları –özellikle de burunları yuvarlak olanlar– Çabuksığınları burunları sivri olduğu için sevmediklerini söylüyor ve burunları sivri olanlar da Çabuksığınları burunları fazla yuvarlak olduğu için sevmediklerini söylüyorlar. Bazıları da Çabuksığınları gözleri mavi olduğu için sevmiyor, ya da siyah veya kahverengi, tıpkı domuzları gibi diyor Çabuksığınları gerçekten sevmeyenler. Çabuksığınları çok uzun, çok fazla uzun, veya çok kısa, çok fazla kısa oldukları, ya da çok orta boylu, çok fazla orta boylu oldukları için sevmeyenler de var. Çirkin buluyorlar onları. Yani, genelde pek sevilmiyor Çabuksığınlar, anladınız sanırım. Geçelim bu konuyu.

Şimdi, günün birinde, uzak bir ülkede, ya da yakın, her şey sizin bulunduğunuz yere bağlı, Bayan Çabuksığın kocasına şöyle seslendi:

“Biliyor musun Bay Çabuksığın?”

Çabuksığınlar kendi aralarında çok kibar konuşurlar, ya da çok kaba, bu hangi Çabuksığınlardan söz ettiğimize bağlı. Bizim Çabuksığınlarımız, yani hikâyelerini anlattıklarımız kibarlar, hem de çok kibarlar.

“Biliyor musun Bay Çabuksığın?”

“Hayır, Bayan Çabuksığıncığım.”

Dediğim gibi çok kibarlar.

“Buradan gideceğiz.”

“Buradan gitmek mi?”

“Evet, buradan gitmek.”

“Niye gidilsin buradan?”

“Çünkü burada Çabuksığınlar sevilmiyor.”

“Humm, peki nereye gideceğiz?”

“Çabuksığınların sevildiği yere.”

“Biliyor musun Bayan Çabuksığın?”

“Hayır, Bay Çabuksığın.”

“Burada kalalım.”

“Ama burada sevilmediğimize göre...”

“Başka yerde de sevmiyorlar bizi.”

“Nereden biliyorsun?”

“Neyi nereden biliyorum!”

“Başka yerde sevilmediğimizi.”

“En başta söylendi ya.”

“İnsanların her söylediğine bakacak olursan.”

“İnsanların her dediğini dinlemiyorum, burada az önce söylenmiş olanı dinliyorum.”

“Az önce buradan gideceğimizi söyledim.”

“Peki.”

“Böyle işte!”

“Ne zaman?”

“Ne ne zaman?”

“Ne zaman gideceğiz?”

“Yarın sabah.”

“Yarın sabah mı?!”

“Evet, yarın sabah gidiyoruz?”

“Çocuklara söyledin mi?”

Şimdi burada size bazı Çabuksığın ailelerin çok ama gerçekten çok fazla çocuğu olduğunu, bazılarınınsa hiç olmadığını –ki bu da fazla az demek–, Çabuksığınların bu nedenle sevilmediğini söylemek gerekir. Neden mi? Nedenini anlamadınız mı? Basit, ya fazla çocukları olduğundan ya da hiç çocukları olmadığından. Açıklığa kavuştu mu? İşte böyle. Ha, söylemeyi unutmuşum, Çabuksığınlar tenlerinin rengi yüzünden de sevilmezler, çok soluk veya çok kahverengi, ya da çok sarı veya çok kızıl oldukları için. Zaten çırpılıçplak yaşayan ve diğer renkteki çocukları –soluk benizlileri– korkutan, derisi çok kızıl olanların büyük bölümü telef oldu daha önce. Neyse, geçelim bu konuyu. Çabuksığınlar hakkında söylenecek o kadar çok şey var ki, içinde kolaylıkla kaybolabilir ve size bizim Çabuksığınlarımızın hikâyesini anlatamayabilirim.

“Gitmek için, Sevgili Bayan Çabuksıgıncığım, para gerekiyor.”

“Ne? Ne diyor acaba?”

“Papel.”

“Nasıl yani, papel?”

“Mangır, çorba, fasulye, arpa, teklik, balya!” dedi Bay Çabuksıgın, Çabuksıgın dilinde.

“Her şeyimizi satarız.”

“Neyimiz var ki?”

“İki çarpı hiçbir şey.”

“Fazla sayılmaz.”

“Hiçbir şeyden iyidir, değil mi?”

“Evet, iki çarpı hiçbir şey, hiçbir şeyden iyidir ama yine de fazla sayılmaz.”

Bizim Çabuksıgın ailemiz hızla nereden geldiklerini bilmediğimiz ve Çabuksıgınların sevilmediklerini söyledikleri bir yerden henüz kaçmış olan bir Çabuksıgın ailesi buldular. Hiçten daha da azla gelen bu aile, bizim Çabuksıgınlarımızın iki çarpı hiçbir şeylerini görünce çok memnun oldu. Her şeye rağmen gitmemelerini tavsiye ettiler, en azından kendilerinin geldiği yere, çünkü orada Çabuksıgınlar sevilmiyordu, hem de hiç, öyle ki havhavlara vermek için küçük ezmeler yapıyordu Çabuksıgınlardan. Bayan Çabuksıgın, bizim kendi Bayan Çabuksıgınımız, kocası Çabuksıgın’a şöyle dedi:

“Oralı Çabuksıgınların nasıl olduklarını görüyor-

sun değil mi, illa abartacaklar. Havhavlara vermek için abuksığınlardan kucuk ezmeler yapıldığına kim inanır!”

Bay abuksığın başını sallayarak kendi kendine sy-lendi: “Bir abuksığın kadını kafasına bir Şey taktı mı tartışmak boşuna.” Aaa unuttum, aklım nerede acaba? Erkek abuksığınların bıyıklı veya bıyıksız, sakallı veya sakalsız olabildiklerini, kadın Çabuksığınların başı örtülü ya da başı açık olduğunu, evet, evet, hatta bazılarının –bunlara Çabuksığınları sevmeyenler çok kötü gözle bakar, hatta bazı Çabuksığınlar bile– başlarında bir Őapkaıyla dolaştığını söylemeliyim. Evet, evet, evet, evet, evet Őapka! Dolayısıyla, tahmin edersiniz ki Çabuksığın kadınlarını kimse sevmiyor, başı örtülü, başı açık veya Őapkalı. Neyse, geçelim bu konuyu.

Bay ve Bayan abuksığın çocuklarını toplayıp onlara Şöyle dediler:

“Anne babalarının canları ciğerleri, dinleyin!”

“Sizi dinliyoruz anne baba!” diye cıvıladı kcuk abuksığınlar.

“Buradan gidiyoruz.”

“Yaşasın!” diye bağırdı en kcukler.

“Nereye?” diye somurttu Dünya’nın neredeyse yarısını hiçbir yere yerleşmeden katetmiş olan en büyükleri.

“Başka bir yere.”

“Neresi bu başka yer?”

“Kendimizi evimizde hissedeceğimiz bir yer.”

“Burası neden olmuyor?”

“Hayır, hayır” diye üsteledi Bayan Çabuksığın,
“hayır, hayır, hayır, burada sevmiyorlar bizi.”

“Eee, n’olmuş?”

“Ne mi olmuş? Ne mi olmuş? Ben sevilmediğim bir ülkede yaşamak istemiyorum! Çocuklarımın böyle bir yerde büyümesini istemiyorum! Bay Çabuksığın bile istemiyor!”

“Evet, tamam mıyız?” dedi baba Çabuksığın.

“Gidip kendimizi nihayet evimizde gibi hissedeceğimiz bir yer arayacağız.”

“Peki, evimizde gibi hissedeceğimiz yere nihayet geldiğimizi nereden anlayacağız?”

“Çabuksığınların sevildiği bir yere geldiğimizde.”

“Yuvarlak burunlu olanların bile mi? Veya sivri? Hatta burnu olmayanların bile!”

“Sevmiyorum ben burunları olmayanları!” diye fı-sıldadı ailenin küçük kızı.

Çocukların büyüğü aniden yüksek sesle bağırdı:

“Anne! Öyle bir yer yok!”

“Nereden biliyorsun oğlum?”

“Kitaplarımdan okudum.”

“Fazla okuyorsun. Çabuksığınların özgür ve mutlu olduğu ülkeye doğru yola, haydi!”

Büyük çocuk söylendi:

“Gidemem ben.”

